

भिमाद नगरपालिकाको पर्यटन विकास ऐन, २०८०

प्रमाणिकरण र प्रकाशित मिति

२०८०/०३/२५

२०८० सालको ऐन नं. ०४

नगरपालिकामा पर्यटन विकास गर्ने सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको ऐन

प्रस्तावना: नगरपालिका क्षेत्रभित्रको पर्यटन क्षेत्रको संरक्षण, प्रवर्द्धन र विकास मार्फत आन्तरिक तथा बाह्य पर्यटकको सुविधा हित र नगरको आर्थिक विकासको लागि आवश्यक व्यवस्था गर्न वाञ्छनीय भएकोले,

भिमाद नगरपालिकाको चौधौँ नगर सभाले यो ऐन बनाएको छ।

परिच्छेद -१

प्रारम्भिक

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ: (१) यस ऐनको नाम “भिमाद नगरपालिका पर्यटन विकास ऐन, २०८०” रहेको छ।
(२) यो ऐन तुरुन्त प्रारम्भ हुनेछ।
२. परिभाषा: विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस ऐनमा,
 - (क) “समिति” भन्नाले दफा ८, १४ र २० बमोजिम गठन भएको समितिलाई सम्झनु पर्छ।
 - (ख) “प्रमुख” भन्नाले नगरपालिकाको नगर प्रमुखलाई सम्झनु पर्छ।
 - (ग) “उप प्रमुख” भन्नाले नगरपालिकाको उप प्रमुखलाई सम्झनु पर्छ।
 - (घ) “पर्यटन” भन्नाले स्वदेशी तथा विदेशी मुलुकबाट भ्रमणका लागि नगरपालिका क्षेत्रभित्र आउने नेपाली तथा गैर नेपाली नागरिकलाई सम्झनु पर्छ।
 - (ङ) “पर्यटन व्यवसाय” भन्नाले पर्यटकको माध्यमबाट सञ्चालन गरिने व्यवसाय, पर्यटकहरूका निमित्त राष्ट्रिय वा अन्तराष्ट्रिय परिवहनका सेवा तथा सुविधा पुऱ्याउने कारोवार, पर्यटकहरूलाई नेपालभित्र वा नेपाल बाहिर कुनै पनि स्थानमा पूर्ण वा आंशिक रूपमा परिवहन, बसोबास, शहरी वा ग्रामीण क्षेत्रमा गर्ने भ्रमणको व्यवस्था, रेष्टुरेन्ट सेवा, दृश्यावलोकन, पथ प्रदर्शन, पदयात्रा, जलयात्रा, धार्मिक, साँस्कृतिक, खेलकुद, शैक्षिक, स्वास्थ्य, कृषि तथा अन्य साहसिक एवम मनोरञ्जनात्मक सेवा पुऱ्याउने र सो बापत स्वदेशी तथा विदेशी मुद्रा आयआर्जन गर्ने प्रकृतिका कारोवार, पर्यटकहरूलाई पूर्ण वा आंशिक रूपमा खुद्रा वस्तुहरू बिक्री गर्ने कारोवार, पर्यटकहरूलाई आकर्षित गर्नका निमित्त पूर्ण वा आंशिक रूपमा साहित्य कला, संस्कृतिको प्रस्तुति वा अन्य कुनै प्रदर्शनी, आयोजना, राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय मेला, प्रचारप्रसार अभियान सञ्चालन गर्ने कार्यलाई समेत सम्झनु पर्छ।

(च) “तोकिएका” वा “तोकिए बमोजिम” भन्नाले यो ऐन वा यस ऐन अन्तर्गत बनेका नियम वा विनियम र कार्यविधिमा तोकिएको वा तोकिए बमोजिम सम्झनु पर्छ।

परिच्छेद - २

होमस्टे (घरबास) सञ्चालन सम्बन्धी व्यवस्था

३. होमस्टे दर्ताको लागि निवेदन दिने: (१) नगरपालिकाभित्र होमस्टे सञ्चालन गर्न चाहने व्यक्ति वा समुदायले होमस्टे दर्ताको लागि देहाय बमोजिमका कागजात सहित अनुसूची-१ बमोजिमको ढाँचामा एक सय रुपैयाको दस्तुर सहित कार्यालयमा निवेदन दिनु पर्नेछ:-

(क) सामुदायिक होमस्टेको हकमा कम्तीमा दश जना घरधनीले आ-आफ्नो घरमा सामुदायिक होमस्टे सञ्चालन गर्न सहमत भएको लिखित प्रतिबद्धता र वडा कार्यालयको सिफारिस तथा निजी होमस्टेको हकमा सम्बन्धित वडा कार्यालयको सिफारिस,

(ख) सामुदायिक होमस्टेको हकमा होमस्टेको विधान,

(ग) जग्गा धनी प्रमाण पूर्जाको प्रतिलिपि,

(घ) होमस्टे सञ्चालकको नागरिकता प्रमाणपत्रको प्रतिलिपि।

(२) उपनियम (१) बमोजिमको निवेदन प्राप्त भए पछि कार्यालयले आवश्यक जाँचबुझ गरी दुई हजार रुपैयाँ शुल्क लिई अनुसूची-२ बमोजिमको ढाँचामा होमस्टे दर्ता प्रमाणपत्र दिन सक्नेछ।

(३) यस नियममा अन्यत्र जुनसुकै कुरा लेखिएको भएता पनि अल्पसंख्यक तथा लोपोन्मुख जाति वा समुदायको हकमा कम्तीमा पाँच घरधनी भए पनि सामुदायिक होमस्टेको रूपमा दर्ता गर्न सकिनेछ।

४. होमस्टे दर्ताका लागि न्यूनतम मापदण्डहरू: (१) होमस्टे दर्ताका लागि देहाय बमोजिमको न्यूनतम मापदण्ड पूरा गर्नु पर्नेछ:

(क) पाहुनाको लागि हरेक घरमा कम्तीमा एक कोठा र दुई बेड तथा बढीमा चार कोठा र आठ बेड मात्र राख्न पाईने,

(ख) शौचालय र स्नानगृहको अनिवार्य व्यवस्था भएको हुनुपर्ने,

(ग) घरायसी र वातावरणीय सरसफाईको राम्रो व्यवस्था हुनुपर्ने र फोहरमैला व्यवस्थापनको लागि कुहिने र नकुहिने फोहर छुट्टाछुट्टै व्यवस्था भएको हुनुपर्ने,

(घ) सेवा, सुविधा र गुणस्तरका आधारमा खानपानका वस्तुहरू र आवासको आधारमा औचित्यपूर्ण मूल्य सहितको मेनुको व्यवस्था भएको हुनुपर्ने,

(ङ) दफा ५ बमोजिम होमस्टेले पालना गर्नु पर्ने शर्तहरू पुरा गरेको हुनुपर्ने।

५. होमस्टेले पालना गर्नुपर्ने शर्तहरू: होमस्टे देहाय बमोजिमका शर्तहरू पालना गर्नु पर्नेछ:

(क) स्थानीय प्रचलन अनुसार पर्यटकको स्वागतको व्यवस्था गर्नु पर्ने,

- (ख) पर्यटकलाई स्थानीयस्तरमा उत्पादित खानाका परिकारको व्यवस्था गर्नु पर्ने,
- (ग) पारिवारिक वातावरण र आतिथ्यता प्रदान गर्नु पर्ने,
- (घ) खानाको परिकारको विवरण तथा मूल्य निर्धारण गरिएको हुनु पर्ने,
- (ङ) स्थानीय भ्रमण प्याकेजहरूको निर्माण र प्रचार प्रसार गर्नु पर्ने,
- (च) पर्यटकहरूको दर्ता अभिलेखको व्यवस्था गर्नु पर्ने,
- (छ) पर्यटकहरूको स्वास्थ्य उपचार र अन्य आकस्मिक सेवाहरूको व्यवस्थापन र समन्वय गर्नु पर्ने,
- (ज) होमस्टे सञ्चालन गर्ने सञ्चालकले प्रचलित नेपाल कानून बमोजिम नेपाल राष्ट्र बैकको पूर्व स्वीकृती लिएर मात्र विदेश मुद्राको कारोवार गर्नु पर्ने,
- (झ) आचारसंहिता प्रष्ट देखिने गरी उपयुक्त स्थानमा टाँस्नु पर्ने,
- (ञ) होमस्टेको साइनेज तथा लोकेशन म्याप तयार गर्नु पर्ने,
- (ट) सम्भव भएसम्म स्थानीय उत्पादन र मायाको चिनो सहित पर्यटकलाई बिदाई गर्नुपर्ने।
६. **होमस्टेमा पर्यटकले पालना गर्नु पर्ने आचारसंहिता:** होमस्टेमा पर्यटकले देहाय बमोजिमका आचारसंहिता पालना गर्नु पर्नेछः
- (क) होमस्टेमा उपलब्ध हुन नसक्ने खाना, पेय पदार्थ र सुविधाबारे सञ्चालकलाई दबाव दिन पाइने छैन,
- (ख) होमस्टे र छिमेकीलाई असर पर्ने गरी होहल्ला गर्न पाइने छैन,
- (ग) सामाजिक मूल्य मान्यता, धर्म र साँस्कृतिको प्रतिकूल हुने व्यवहार र गतिविधि गर्न पाइनेछैन,
- (घ) जैविक विविधता र वातावरणीय परिस्थितिलाई सम्मान गर्नु पर्नेछ।
७. **होमस्टेका मुख्य पर्यटकीय क्रियाकलाप:** (१) होमस्टे सञ्चालकले मनोरञ्जनको लागि पाहुनाको चाहाना अनुसार स्थानीय क्षेत्रको मौलिकता झल्कने साँस्कृतिक कार्यक्रम, जात्रा/महोत्सव, परम्परागत खेल, जङ्गल ट्रेक, इकोट्रेक, कृषि फर्म अवलोकन, संग्रहालय/कोसेली घर, दृश्यावलोकन लगायतका पर्यटकीय क्रियाकलाप वा कार्यक्रमको व्यवस्था गर्न सक्नेछन्।
- (२) होमस्टे सञ्चालकले स्थानीय कृषि, घरेलु तथा हस्तकला प्रविधिमा सहभागी गराई पर्यटक तथा स्थानीय जनताबीच जीवनशैली, कला, साँस्कृति आदि विषयमा अनुभव तथा ज्ञानको आदान प्रदान गराउन सक्नेछन्।
८. **भिमाद नगरपालिका होमस्टे सञ्चालन समिति:** (१) भिमाद नगरपालिकाले होमस्टेको माध्यमबाट पर्यटन विकास, प्रवर्द्धन र सम्बर्द्धन गर्नका लागि देहाय बमोजिमको एक होमस्टे सञ्चालन समिति गठन गर्न सक्नेछ।
- | | |
|---------------------------------|---------|
| (क) नगर उपप्रमुख | -संयोजक |
| (ख) सम्बन्धित वडाको वडा अध्यक्ष | - सदस्य |
| (ग) स्वास्थ्य शाखा प्रमुख | - सदस्य |
| (घ) कृषि शाखा प्रमुख | -सदस्य |

(ड) वन, वातावरण शाखा प्रमुख
(च) संघ संस्था दर्ता शाखा प्रमुख

-सदस्य
-सदस्य सचिव

(२) होमस्टे सञ्चालन गर्न व्यक्ति वा समुदायले तोकिएका कागजात सहित नगरपालिकामा निवेदन दिएमा उपदफा (१) बमोजिमको समितिले सामुदायिक तथा निजी होमस्टे सञ्चालन गर्न दिएका निवेदनहरूको अध्ययन गरी तोकिएको मापदण्ड पुरा भए नभएको निरीक्षण गर्नेछ।

(३) उपदफा (१) बमोजिमको समितिले आफ्नो कामको सम्बन्धमा आवश्यकता अनुसार विज्ञहरूको सहयोग लिन सक्नेछ।

९. होमस्टे व्यवस्थापन तथा सञ्चालन समिति: (१) सामुदायिक होमस्टेको प्रभावकारी सञ्चालन तथा व्यवस्थापनका लागि होमस्टेको विधान बमोजिमको एक सञ्चालक समिति हुनेछ।

(२) उपनियम (१) बमोजिमको समितिको पदावधि दुई वर्षको हुनेछ।

१०. होमस्टे अनुगमन तथा निरीक्षण सम्बन्धी: (१) नगरपालिकाले आवश्यक अनुसार समय समयमा होमस्टेको व्यवस्थापन तथा सञ्चालनको अनुगमन तथा निरीक्षण गर्न सक्नेछ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम निरीक्षणका क्रममा मापदण्ड पूरा नगरेको पाइएमा त्यस्तो होमस्टेलाई एक महिनाको म्याद दिई मापदण्ड पूरा गर्न लगाउनु पर्नेछ।

(३) उपनियम (२) बमोजिमको म्यादभित्र पनि मापदण्ड कायम गर्न नसकेका होमस्टेलाई नगरपालिकाले खारेज गर्न सक्नेछ।

(४) कुनै होमस्टे सञ्चालकले मापदण्ड पालना नगरेको वा सो सम्बन्धी गुनासो आएमा नगरपालिकाले कुनै पनि समयमा निरीक्षण गरी आवश्यक निर्देशन दिन सक्नेछ। सो निर्देशनको पालना गर्नु होमस्टे सञ्चालकको कर्तव्य हुनेछ।

११. नवीकरण गर्नु पर्ने: (१) सामुदायिक तथा निजी होमस्टे सञ्चालकले देहाय बमोजिमको कागजात संलग्न गरी एक हजार रुपैयाको दस्तुर सहित प्रत्येक आर्थिक वर्ष समाप्त भएको मितिले तीन महिनाभित्र नवीकरणका लागि नगरपालिका समक्ष निवेदन दिनु पर्नेछ।

(क) सामुदायिक होमस्टेको हकमा लेखापरीक्षण प्रतिवेदन,

(ख) कर चुक्ता प्रमाणपत्रको प्रतिलिपि,

(ग) समग्र क्रियाकलाप सहितको वार्षिक प्रतिवेदन,

(घ) सामुदायिक होमस्टेको हकमा नवीकरण सम्बन्धी होमस्टे व्यवस्थापन तथा सञ्चालक समितिको निर्णय।

(२) उपनियम (१) बमोजिम नवीकरण नभएका होमस्टेलाई नवीकरण दस्तुरको अतिरिक्त प्रत्येक वर्षको शत प्रतिशत थप दस्तुर लिई नवीकरण गर्न सकिनेछ।

१२. अद्यावधिक गर्नु पर्ने: यस नियमावली जारी हुन पूर्व प्रचलित कानून बमोजिम दर्ता भई सञ्चालनमा रहेका होमस्टेले नवीकरण गर्नु पूर्व नगर कार्यपालिकाको कार्यालयमा अद्यावधिक गर्नु पर्नेछ।
१३. प्रतिवेदन पेश गर्नु पर्ने: प्रत्येक होमस्टेले समग्र क्रियाकलापको वार्षिक प्रतिवेदन आर्थिक वर्ष समाप्त भएको मितिले तीन महिना भित्र अनुसूची-३ बमोजिमको ढाँचामा नगरपालिका समक्ष पेश गर्नु पर्नेछ।

परिच्छेद- ३

समिति गठन र व्यवस्थापन

१४. समितिको गठन: (१) पर्यटन विकास सम्बन्धी उद्देश्य प्राप्तिका लागि आवश्यक कार्यक्रमहरू सुव्यवस्थित रूपले सञ्चालन गर्न, गराउन र समितिका सम्पूर्ण काम कारवाहीहरूको रेखदेख तथा प्रबन्ध गर्नका लागि एक पर्यटन विकास समिति गठन हुनेछ।

(२) उपदफा १ बमोजिमको समितिमा देहायका सदस्यहरू रहनेछन:-

- | | |
|---|-------------|
| (क) नगरपालिकाको प्रमुख | -अध्यक्ष |
| (ख) नगर उप-प्रमुख | -उपाध्यक्ष |
| (ग) प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत- | -सदस्य |
| (घ) आर्थिक विकास समितिको संयोजक | - सदस्य |
| (ङ) नगर कार्यपालिकाले तोकेको पर्यटन विषय हेर्ने विषयगत समितिको संयोजक | - सदस्य |
| (च) नगर कार्यपालिकाले तोकेको नगरसभाको सदस्य एक जना महिला सहित २ जना | -सदस्य |
| (छ) पर्यटकीय स्रोत सम्पदा सम्बन्धी विषय विज्ञ र पर्यटन व्यवसायी मध्येबाट नगर कार्यपालिकाले तोकेको एक जना महिला सहित ३ जना | - सदस्य |
| (झ) नगरपालिकाको पर्यटन विषय हेर्ने अधिकृतस्तरको कर्मचारी | -सदस्य सचिव |

(३) उपदफा (२) को खण्ड (घ) बमोजिम मनोनित सदस्यहरूको पदावधि तीन वर्षको हुनेछ।

(४) समितिले आवश्यक देखेमा कुनै स्वदेशी विषय विज्ञ, सल्लाहकार वा पर्यटन व्यवसायसंग सम्बन्धित लब्ध प्रतिष्ठित व्यक्तिलाई समितिको बैठकमा पर्यवेक्षकको रूपमा भाग लिन आमन्त्रण गर्न सक्नेछ।

१५. समितिको उद्देश्य: दफा १४ बमोजिम गठन हुने समितिका उद्देश्य देहाय बमोजिम हुनेछ:-

- (क)नगर क्षेत्रभित्र रहेका प्राकृतिक तथा सांस्कृतिक पर्यटकीय स्रोत सम्पदाको पहिचान गरी तिनको उचित संरक्षण र सम्बर्द्धन गर्दै पर्यटनको विकास गर्ने,
- (ख)भिमाद नगरपालिका क्षेत्रलाई एक आकर्षक पर्यटक स्थलका रूपमा विकास गर्न पर्यटकीय वस्तुहरूको विविधिकरण गरी पर्यटन बजारमा ब्राण्डिङ्ग गराउने,

- (ग) नगरका मौलिक ब्राण्डको पर्यटन व्यवसायको विकास, विस्तार र प्रवर्द्धन द्वारा स्थानीय उत्पादन उपयोग तथा आय तथा रोजगारीका अवसरहरूको सृजना गर्ने,
- (घ) नगरपालिका क्षेत्रलाई सुरक्षित, भरपर्दो तथा गुणात्मक पर्यटन स्थलका रूपमा विकसित गरी पर्यटन व्यवसायलाई मर्यादित रूपमा सञ्चालन गरी दिगो व्यवस्थापनमा जोड दिने,
- (ङ) नगर क्षेत्रमा दिगो पर्यटन विकास गर्न, पर्यटकहरूलाई गुणात्मक सेवा प्रदान गर्न, पर्यटन व्यवसायमा देखिने नकारात्मक प्रभावलाई न्यूनिकरण गर्न आवश्यकता अनुसार कार्यमूलक अनुसन्धान गर्ने,
- (च) यस क्षेत्रमा पर्यटन व्यवसायले दिगो विकास एवम विस्तारका लागि आवश्यक संस्थाहरूको स्थापना र संस्थागत विकासमा सहयोग पुऱ्याउने,
- (छ) पर्यटकीय पूर्वाधारको विकास र निर्माणको क्रममा प्राकृतिक तथा साँस्कृतिक स्रोत साधनको उपयोग गर्दा वातावरण संरक्षण तर्फ उचित ध्यान दिदै स्रोत साधनको दिगो व्यवस्थापनमा जोड दिने।

१६. समितिको काम कर्तव्य र अधिकार: (१) समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछः-

- (क) पर्यटन व्यवसायको स्थापना, सुधार, विकास, विस्तार, प्रवर्द्धन तथा संरक्षण गर्ने सम्बन्धमा पर्यटन पूर्वाधार विकास, पर्यटन सेवा, सुविधा विस्तार, जनशक्ति विकास र पर्यटन स्थलहरूको पर्यावरण संरक्षण गर्न आवश्यक कार्यक्रम तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गर्ने, गराउने।
- (ख) पर्यटकहरूलाई सेवा प्रदान गर्ने व्यक्ति, संस्था वा निकायहरूसँग आवश्यकता अनुसार समन्वय तथा सहकार्य गर्ने।
- (ग) पर्यटन व्यवसायको विकास र विस्तारका लागि आवश्यक पर्ने प्राविधिक एवम वित्तीय आधारहरू तयार पारी सोही अनुसार पर्यटन विकाससँग सम्बन्धित कार्यक्रमहरू कार्यान्वयन गर्ने, गराउने।
- (घ) पर्यटन व्यवसायको विकास, विस्तार र प्रवर्द्धनका कार्यमा निजी क्षेत्रलाई प्रोत्साहित गर्ने गराउने।
- (ङ) पर्यटनसँग सम्बन्धित विद्यमान भौतिक पूर्वाधारहरूको व्यवस्थित र प्रभावकारी ढंगले उपयोग गरी पर्यटकहरूलाई नगरपालिका क्षेत्रका धार्मिक र साँस्कृतिक महत्वका स्थलहरू उच्च पहाडी श्रृङ्खलाहरू तथा मनोरम प्राकृतिक सौन्दर्यका दृश्यावलोकन गराउन निजी क्षेत्रलाई उत्प्रेरित गर्ने।
- (च) नगरपालिका क्षेत्रलाई एक साहसिक तथा आर्कषक पर्यटन केन्द्रका रूपमा विकसित गर्दै लैजाने र जल, स्थल र वायु तथा धार्मिक क्षेत्रमा आधारित मनोरञ्जनात्मक तथा साहसिक खेल पर्यटन सम्बन्धी क्रियाकलापहरूलाई मौलिक संस्कृति र परम्परामा प्रतिकुल असर नपर्ने गरी नगरपालिकाका विभिन्न भागहरूमा सञ्चालन गर्ने, गराउने र त्यस्ता साहसिक पर्यटन सम्बन्धी क्रियाकलापहरू सञ्चालन गर्न निजी क्षेत्रलाई प्रोत्साहित गर्ने।
- (छ) राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय सभा-सम्मेलन, व्यापार मेला, साँस्कृतिक तथा युवा महोत्सव, खेलकुद प्रतियोगिता लगायत अन्य रचनात्मक तथा प्रवर्द्धनात्मक पर्यटकीय उत्पादनसँग सम्बन्धित क्रियाकलाप सञ्चालनमा वृद्धि गर्न त्यस्ता क्रियाकलापहरू सफल सञ्चालन गर्न र निजी क्षेत्रलाई समेत त्यस्ता क्रियाकलापहरू सञ्चालन गर्न प्रोत्साहित गर्ने।

- (ज) ऐतिहासिक महत्व भएका स्थलहरू तथा मठ मन्दिर, गुम्बा पाटीपौवाहरूको संरक्षण सम्बन्धी विविध क्रियाकलापहरूमा स्थानीय जनसमुदायको सहभागितालाई अधिकतम मात्रामा प्रोत्साहित गरी कार्य गर्ने ।
- (झ) पर्यटन पूर्वाधार तथा सुविधाहरूको सुदृढीकरण गर्दै नयाँ पर्यटन स्थलहरूको विकासका लागि ग्रामीण पर्यटन स्थलहरूका विकासलाई प्राथमिकता दिने र ग्रामीण पर्यटन विकासका विविध कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्न स्थानीय ग्रामीण समुदायलाई घरबास कार्यक्रम (होमस्टे) का लागि उत्प्रेरित गर्ने ।
- (ञ) नयाँ पर्यटन स्थलहरूको पूर्वाधार निर्माण र विकासमा लगानी परिचालन गर्दै ग्रामीण भेगका वडाहरूमा ग्रामीण पर्यटन उपकेन्द्र बनाउन आवश्यक कार्य गर्ने ।
- (ट) धार्मिक तिर्थस्थलहरूको संरक्षण तथा सम्बर्द्धन गरी धार्मिक पर्यटन विकास गर्नका लागि धार्मिक तथा साँस्कृतिक महत्वका स्थलहरूमा पर्यटकहरू बढी आकर्षित हुने गरी सुविधाहरू विस्तार गर्नका साथै यस्ता स्थलहरूलाई अन्तराष्ट्रिय धार्मिक केन्द्रका रूपमा विकसित गर्ने, गराउने ।
- (ठ) पर्यटन प्रवर्द्धनको लागि राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय रूपमा साँस्कृतिक एवम पर्यटकीय नगर बीच पर्यटन भगिनी सम्बन्ध स्थापित गर्ने ।
- (ड) छिमेकका स्थानीय तहहरूसँग समन्वय गरी पारस्परिक लाभमा आन्तरिक पर्यटन सम्बन्धी गतिविधिहरूमा अभिवृद्धि गर्ने ।
- (ढ) पर्यटन जनचेतनाका लागि विभिन्न तहमा प्रचार प्रसार कार्यक्रमहरू तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गर्ने, गराउने ।
- (ण) पर्यटन व्यवसायीहरूबाट पर्यटकहरूलाई प्रदान गरिने सेवा तथा सुविधाहरूलाई स्तरिय बनाई पर्यटकहरूका सुरक्षाका लागि समेत विशेष व्यवस्था गर्ने ।
- (त) पर्यटन व्यवसायमा संलग्न रहेका व्यक्ति वा संस्थाहरूलाई प्राविधिक ज्ञान, प्रशिक्षण तथा प्राविधिक सहयोग प्रदान गर्न आवश्यक तालिम तथा प्रशिक्षणको व्यवस्था गर्ने ।
- (थ) पर्यटन व्यवसायको विकास गर्नको लागि नेपाल सरकार र प्रदेश सरकारसँग आवश्यक पूर्वाधार विकास लगायत अन्य कार्यका लागि स्रोत साधन जुटाउने ।
- (द) पर्यटन व्यवसायसँग सम्बन्धित निकायहरूले अपनाउनु पर्ने गुणस्तरलाई नियमित गरी त्यस्ता गुणात्मक सेवा प्रदान नगर्ने निकायहरूलाई प्रचलित कानूनमा तोकिएको मापदण्ड एवम अनुमति बिना कार्य गरेको पाइएमा आवश्यक कारवाहीका लागि सम्बन्धित निकायमा सिफारिस गर्ने ।
- (ध) पर्यटक तथा पर्यटन व्यवसायीहरूलाई पर्यटनसँग सम्बन्धित विषयहरूका सम्बन्धमा आवश्यक सेवा तथा परामर्श प्रदान गर्ने, गराउने ।
- (न) समितिको उद्देश्य प्राप्तिका लागि नेपाल सरकारको स्वीकृती नलिई पर्यटन क्षेत्रको विकासको लागि अन्तराष्ट्रिय संघ संस्थाहरूसँग सम्झौता गर्ने ।
- (न) समितिले आवश्यकता भएमा उपसमिति गठन गर्ने गराउने ।

१७. वडा पर्यटन प्रवर्द्धन समिति गठन गर्न सक्ने: (१) समितिको उद्देश्य प्राप्तिका लागि आवश्यक कार्यक्रमहरू सुव्यवस्थित रूपले सञ्चालन गर्न, गराउन र समितिका सम्पूर्ण काम कारवाहीहरूको रेखदेख तथा प्रबन्ध गर्नका लागि एक समितिको गठन हुनेछ।

(२) समितिमा देहायका सदस्यहरू रहनेछन्:-

- | | |
|--|-------------|
| (क) सम्बन्धित वडाको वडा अध्यक्ष | -अध्यक्ष |
| (ख) सम्बन्धित वडाको वडा सदस्य मध्येबाट वडा समितिले तोकेको एक जना | -सदस्य |
| (ग) सम्बन्धित वडाको संघसंस्थाका अध्यक्ष वा प्रमुख मध्येबाट वडा समितिले तोकेको एक जना | -सदस्य |
| (घ) विषय विज्ञ र पर्यटन व्यवसायी मध्येबाट वडा समितिले तोकेको एक महिला सहित तीन जना | -सदस्य |
| (ङ) सम्बन्धित वडाको वडा सचिव | -सदस्य सचिव |

१८. वडा पर्यटन प्रवर्द्धन समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार: पर्यटन प्रवर्द्धन समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ:-

- (क) आन्तरिक पर्यटन विकास र विस्तारमा जोड दिने,
- (ख) घर बास (होमस्टे भिलेज टुरिजम) कार्यक्रमलाई प्रोत्साहन गर्ने,
- (ग) एक गाउँ एक उत्पादनको पहिचान र प्रवर्द्धन गर्ने,
- (घ) स्थानीय संस्कृतिको जगेर्ना र विकास गर्ने,
- (ङ) पर्यटकीय पूर्वाधारको विकास र विस्तार गर्ने,
- (च) नगर पर्यटन प्रवर्द्धन समितिले तोकेको अन्य कार्य गर्ने।

(४) उपदफा (२) बमोजिम निरीक्षणबाट तोकिएको मापदण्ड पुरा भएको निवेदनकर्तालाई नगरपालिकाले तोकिएको राजश्व लिई दर्ता गर्नेछ र तोकिएको ढाँचामा होमस्टे सञ्चालन प्रमाण पत्र प्रदान गर्नेछ।

परिच्छेद-३

समितिको बैठक र निर्णय

- १९. समितिका बैठक र निर्णय:** (१) समितिको बैठक कम्तीमा दुई महिनामा एक पटक पर्ने गरी अध्यक्षले तोके बमोजिम हुनेछ तर अध्यक्षले चाहेमा सो भन्दा अगावै पनि समितिको बैठक बोलाउन सक्नेछ।
- (२) उपदफा (१) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएता पनि एक तिहाई सदस्यहरूले समितिको बैठक बोलाउनको लागि लिखित रूपमा माग गरेमा तीस दिनभित्र समितिका सदस्य-सचिवले अध्यक्षको अनुमति लिई समितिको बैठक बोलाउन पर्नेछ।

- (३) समितिका सदस्य-सचिवले समितिको बैठक बस्ने सूचनाका साथमा बैठकमा छलफल हुने विषयहरूका सूची बैठक बस्ने भन्दा २४ घण्टा अगावै सदस्यहरूलाई उपलब्ध गराउनु पर्नेछ।
- (४) समितिको बैठकको अध्यक्षता अध्यक्षले गर्नेछ र निजको अनुपस्थितिमा उपाध्यक्षले बैठकका अध्यक्षता गर्नेछ। अध्यक्ष र उपाध्यक्ष दुवैको अनुपस्थितिमा सदस्यहरू मध्येबाट ज्येष्ठ सदस्यले बैठकको अध्यक्षता गर्नेछ।
- (५) समितिको कुल सदस्य संख्याका ५१ प्रतिशत सदस्यहरू उपस्थित भएमा समितिको बैठकको लागि गणपुरक संख्या पुगेको मानिनेछ।
- (६) समितिको बैठकमा बहुमतको राय मान्य हुनेछ र मत बराबर भएमा बैठकको अध्यक्षता गर्ने व्यक्तिले निर्णायक मत दिनेछ।
- (७) समितिका निर्णय समितिका सदस्य-सचिवले प्रमाणित गर्नेछ।

परिच्छेद- ४

विविध

२०. समितिको सिफारिस अनिवार्य हुने: (१) नगरपालिकामा पर्यटन व्यवसायसँग सम्बन्धित कुनै व्यवसाय सञ्चालन गर्न अनुमतिका निमित्त सम्बन्धित निकायमा निवेदन गरेमा त्यस्ता निकायले अनुमति प्रदान गर्नु अगावै समितिको सिफारिस लिनुपर्नेछ।
२१. सूचना केन्द्र स्थापना र व्यवस्थापन: (१) नगरपालिकाले आफै वा अन्य संघ संस्था वा कार्यालय मार्फत तोकिए बमोजिम पुरातात्विक, साँस्कृतिक तथा ऐतिहासिक महत्वका ठाउँ वा वस्तुको संरक्षण र संवर्द्धन गर्दै पर्यटन प्रवर्द्धन गर्न सूचना केन्द्रको स्थापना र व्यवस्थापन गर्न गराउन सक्नेछ।
- (२) सूचना केन्द्रको स्थापना तथा व्यवस्थापन सम्बन्धी अन्य व्यवस्था तोकिए बमोजिम हुनेछ।
२२. साँस्कृतिक समूह सम्बन्धी व्यवस्था: (१) कुनै जातजाति, समुदाय वा संस्थाले परम्परागत कला साँस्कृतिको जगेर्ना गर्दै पर्यटन प्रवर्द्धन गर्न चाहेमा तोकिए बमोजिम नगरपालिकामा प्रस्ताव पेश गर्न सक्नेछ।
- (२) उपदफा १ बमोजिम पेश भएका प्रस्तावको कार्यान्वयन सम्बन्धी अन्य व्यवस्था तोकिए बमोजिम हुनेछ।
२३. पर्यटकिय क्षेत्र घोषणा गर्ने: (१) नगरपालिकाले नगर क्षेत्र विशेषलाई पर्यटकिय क्षेत्र घोषणा गर्ने सक्नेछ।
- (२) उपदफा (१) बमोजिम घोषित पर्यटकीय क्षेत्रमा नगरपालिकाले कुनै चिज वस्तु लिन विक्री वितरण गर्न तथा क्रियाकलाप नगर्न नगराउन आदेश जारी गर्न सक्नेछ।
२४. वार्षिक प्रतिवेदन: (१) समितिको अध्यक्षले समितिका काम कारवाहीका वार्षिक प्रतिवेदन प्रत्येक आर्थिक वर्ष समाप्त भएको मितिले बढीमा दुई महिनाभित्र नगर कार्यपालिका समक्ष प्रस्तुत गर्नु पर्नेछ।

२५. अधिकार प्रत्यायोजन: (१) समितिले आफुलाई प्राप्त अधिकारहरू मध्ये कुनै वा सबै अधिकार आवश्यकतानुसार कुनै सदस्य वा उपसमितिलाई प्रत्यायोजन गर्नेछ, यसरी अधिकार प्रत्यायोजन गर्दा लिखित रूपमा दिनुपर्नेछ।
२६. बैठक भत्ता: सदस्यहरूले समितिका बैठकमा भाग लिए वापत तोकिए बमोजिमको बैठक भत्ता पाउनेछन।
२७. प्रचलित कानून बमोजिम हुने: यस ऐनमा लेखिए बमोजिम यसै ऐन बमोजिम र यस ऐनमा नलेखिएका कुरामा प्रचलित कानून बमोजिम हुनेछ।
२८. नियम तथा विनियम, कार्यविधि बनाउन सक्ने: (१) यस ऐनको उद्देश्य कार्यान्वयन गर्नका लागि समितिले आवश्यक नियम, विनियम, कार्यविधि, मापदण्ड बनाउन सक्नेछ।
२९. खारेजी तथा बचाउ: (१) यस ऐन जारी हुनुपूर्व नगर कार्यपालिकाले विभिन्न मितिमा गठन गरेको पर्यटन विकास परिषद खारेज गरिएको छ।
(२) पर्यटन विकास परिषदले गरेका काम कारवाही यसै ऐन बमोजिम भएको मानिनेछ।
३०. यसै ऐन बमोजिम हुने: यस अघि भए गरेका कामकारवाही यसै ऐन बमोजिम भए गरेको मानिनेछ।

अनुसूची-१
(दफा ३ को उपदफा १ संग सम्बन्धित)
होमस्टे दर्ताका लागि दिइने निवेदन

श्रीकार्यालय,

.....।

म हामीहरूलेनगरपालिका वडा नं. टोल/गाउँ.....मा सञ्चालन गर्न लागेकोहोमस्टेलाई भिमाद नगरपालिकाको पर्यटन ऐन, २०८० बमोजिम सामुदायिक/निजी होमस्टेको रूपमा दर्ता गरी पाउन एक सय रुपैया दस्तुर र देहाय बमोजिमका कागजात यसैसाथ संलग्न गरी निवेदन गर्दछु/गर्दछौं।

भिमाद नगरपालिकाको पर्यटन ऐन, २०८० को अधिनमा रही आफ्नो होमस्टे सञ्चालन गर्नेछु/गर्नेछौं

सञ्चालकको नाम थर र ठेगाना

१.

२.

३.

संलग्न कागजातहरू

१.

२.

३.

नोट: सामुदायिक होमस्टेको हकमा होमस्टे व्यवस्थापन तथा सञ्चालन समितिको अध्यक्ष वा अधिकार दिएको व्यवस्थापन समितिको सदस्यले दरखास्त दिनु पर्नेछ।

निवेदकको

नामथर:

ठेगाना:

सम्पर्क नं.

मिति:

अनुसूची- २
(दफा ३ को उपदफा २ संग सम्बन्धित)
होमस्टे दर्ता प्रमाणपत्रको ढाँचा

प्रमाणपत्र दर्ता संख्या: _____ मिति:.....

मितिमालाई भिमाद नगरपालिकाको पर्यटन ऐन, २०८० को
दफा... बमोजिमहोमस्टेका सदस्यको नाम, थर र ठेगाना:

१.

२.

३.

सुरु दर्ता मिति(अद्यावधिक गरिएको होमस्टेको हकमा)

कार्यालयको छाप

इजाजत पत्र दिने अधिकारीको:

सही:

नाम:

पद:

मिति:

नोट: १.दर्ता प्रमाणपत्रको नवीकरण प्रत्येक वर्ष गराउनु पर्नेछ।

नवीकरणको विवरण

प्रमाणपत्रको अवधी		नवीकरण दस्तुर तथा अन्य विवरण	नवीकरण गरेको मिति	नवीकरण गर्ने अधिकारीको सहि
देखि	सम्म			

अनुसूची- ३
(दफा १३ सँग सम्बन्धित)
वार्षिक प्रतिवेदनको ढाँचा

श्री भिमाद नगरपालिका

नगर कार्यपालिकाको कार्यालय

भिमाद, तनहुँ ।

भिमाद नगरपालिकाको पर्यटन ऐन, २०८० को दफा १३ को प्रयोजनको लागि आर्थिक वर्ष मिति देखि सम्मको विवरण सहितको प्रतिवेदन पेश गरेको छु ।

१. होमस्टेमा बसेका पर्यटक र तिनिहरुले बसेको दिनको संख्या सम्बन्धी विवरण:

पर्यटक	एक दिन देखि तीन	चार दिन देखि सात दिन	आठ दिन देखि बढी	जम्मा	
आन्तरिक					
बाह्य					
जम्मा					

२. स्थानिय मौलिकता/सँस्कृति झल्कने क्रियाकलपाको विवरण:

३. नेपालभिन्न वा नेपाल बाहिर गराएको प्रचारको विवरण:

४. स्थानिय उत्पादनको विवरण:

५. आय व्ययको विवरण:

६. पूर्वाधारको अवस्था:

७. कारोबार एवम् आर्जन गरेको विदेशी मुद्राको विवरण:

होमस्टेको छाप

प्रतिवेदन पेश गर्नेको:-

हस्ताक्षर:

नाम, थर:

दर्जा:

सम्पर्क नं.

मिति:

नगर सभाको चौधौ अधिवेशनको मिति २०८०/०३/१५ गतेको तेस्रो बैठकले राय सुझाव सहित सर्वसहमतिले स्वीकृत गरेको यस पर्यटन विकास ऐन, २०८० स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा १०२ बमोजिम प्रमाणीकरण गर्दछु।

.....

(दधिराज सुवेदी)

प्रमुख

प्रमाणीकरण मिति: २०८०/०३/२५